

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
МИКОЛАЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ В.О. СУХОМЛИНСЬКОГО**

Кафедра української мови і літератури

ЗАТВЕРДЖУЮ

Проректор із науково-педагогічної
роботи _____ Н. І. Василькова
05 вересня 2018 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

УКРАЇНСЬКА ЛІТЕРАТУРА ДІАСПОРИ

Ступінь бакалавра

Галузь знань 01 Освіта / Педагогіка

Спеціальність 014 «Середня освіта»,

014.01 Середня освіта (Українська мова і література)

освітня програма Українська мова і література;

2018-2019 навчальний рік

Робоча програма навчальної дисципліни «Українська література діаспори» для студентів галузі знань 01 Освіта / Педагогіка спеціальності 014 «Середня освіта» (Українська мова і література)

Розробник: Романюк Любов Миколаївна, доцент кафедри української мови і літератури, кандидат філологічних наук, доцент _____ (Романюк Л. М.)

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри української мови і літератури

Протокол № 1 від «29» серпня 2018 р.

Завідувач кафедри _____ (Філатова О. С.)

«29» серпня 2018 р.

1.Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, спеціалізація, ступінь	Характеристика навчальної дисципліни	
		<i>денна форма навчання</i>	
Кількість кредитів – 3	Галузь знань 01 Освіта/ Педагогіка	Нормативна	
	Спеціальність 014 «Середня освіта»		
	014.01 Середня освіта (Українська мова і література);	<i>Рік підготовки:</i>	
		II-й	
Індивідуальне науково-дослідне завдання:		<i>Семестр</i>	
Загальна кількість годин: 90		II	
		<i>Лекції</i>	
		10 год.	
Тижневих годин для денної форми навчання: 2 аудиторних – 24 самостійної роботи - 66	Ступінь бакалавра	<i>Практичні, семінарські</i>	
		14 год.	
		<i>Лабораторні</i>	
		<i>Самостійна робота</i>	
		66 год.	
		Вид контролю: залік	

Мова навчання – українська

Примітка.

Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної та індивідуальної роботи становить: для денної форми навчання – 26,6%, 73%

1. Мета, завдання навчальної дисципліни та результати навчання

Метою викладання навчальної дисципліни «Українська література письменників-емігрантів» є навчити студентів аналізувати художні твори самостійно, виходячи із сьогоднішніх здобутків літературознавства, виявлення в них загальнолюдського, без політичної заангажованості; разом із студентами розібратися в об'єктивній ситуації, яка склалася з часом, коли твори українських письменників-емігрантів увійшли до складу українського літературного процесу на материковій Україні; донести до студентської аудиторії їх здобутки і, разом із тим об'єктивно проаналізувати твори, написані за кордоном, зіставити із здобутками і втратами митців, які жили на території України: донести до студентів той дух творення, який тісно переплітався з болючим щемом ностальгії за Батьківщиною.

Проблема «еміграція і література» потребує комплексного системного підходу з урахуванням доробку світової науки про літературу. Необхідно не тільки простежити тематику та ідейний пафос творів емігрантів і про еміграцію, а й відтворити образ світу, вибудований у них, та їх поетику. Це важливо ще й з огляду на те, що протягом ХХ століття за межами України опинилася чимала когорта обдарованих митців, які попри свою географічну відірваність від України, відіграли значну роль у розвитку її літератури.

Завдання: Пріоритетним завданням даного курсу є осягнення історії новітньої української літератури, спираючись на нові методологічні засади, вироблені сучасним літературознавством. Нові наукові праці, присвячені історії новітньої української літератури спираються на такі наукові настанови: об'єктивність і повнота, уникнення ідеологічно-кон'юнктурних наголосів, нашарувань, відродження і повернення в історію української літератури всього того, що заборонялося та замовчувалося в добу тоталітаризму, перегляд з позицій історичної правди й відповідно до наукового обґрунтуваних критеріїв художнього доробку як тих митців, чий творчий шлях зазнав спотворень і фальсифікацій, так і тих, чий твори були «канонізовані» радянським літературознавством і правили за вірець «соціалістичного реалізму».

Передумови для вивчення дисципліни: «Усна народна творчість», «Історія української літератури Х-ХІХст.», «Історія України», «Теоретичні проблеми літературознавства».

Робоча програма навчальної дисципліни складається з 3-х кредитів.

Результати навчання:

- знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності;
- уміння оперувати сучасним категоріально-термінологічним апаратом літературознавства, знання найважливіших філологічних вітчизняних і зарубіжних наукових шкіл;
- знання історичних умов розвитку культури в цей час, основних тенденції і явищ літературного процесу ХХ – початку ХХІ ст., творчих пошуків й осягнення майстрів слова, особливостей утвердження й розвитку модернізму та постмодернізму в українській літературі.
- володіння навичками самостійного аналізу своєрідностей художніх епох, напрямів, течій, видів і жанрів літератури.

Згідно з вимогами освітньо-професійної програми студент оволодіває такими компетентностями:

I. Загальнопредметні:

- *здатність до навчання;
- *здатність працювати самостійно, готовність удосконалювати й розвивати свій інтелектуальний та загальнокультурний рівень;
- *здатність до аналізу і синтезу;
- *цінування та повага різноманітності та мультикультурності;
- *здатність застосовувати знання на практиці.

Фахові:

- *Знання основних етапів розвитку української літератури, стилевих тенденцій літературної доби.
 - *Знання жанрових особливостей літератури XI-XVIII ст; періодизації творчого шляху письменників; специфіки творчого методу й поетики творчих постатей.
 - *Володіння навичками аналізу літературних творів у єдності змісту та форми.
 - *Знання термінологічного апарату навчальної дисципліни.
 - *Уміння розкривати характерні особливості індивідуального стилю митця.
 - *Знання закономірностей пошуків засобів художньої виразності, естетичних орієнтирів доби.
 - *Уміння встановлювати співвідношення загальних явищ літературного процесу зі специфікою окремих видів та жанрів.
 - *Уміння критично оцінювати набутий досвід із позицій сучасних досягнень методичної науки.
 - *Здатність виявляти риси взаємовпливу в українському та світовому літературно-мистецькому процесі.
 - *Здатність удосконалювати уявлення про оригінальну художню творчість та протилежні їй вияви, виявляти характерні ознаки запозичення, наслідування і моделі власного шляху письменників.
- Умі*Уміння застосовувати набуті під час вивчення навчальної дисципліни знання, вміння і навички у практиці шкільного викладання літератури.

На вивчення навчальної дисципліни відводиться 90 годин /4 кредити ЄКТС.

3. Програма навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1. Творчість українських письменників на еміграції.

Тема 1. *Вступ. Українська література письменників-емігрантів: здобутки, втрати, перспективи. Творчість Уласа Самчука, І. Багряного.*

Віхи історії української еміграції. Поняття про еміграцію та діаспору. «Хвилі» української еміграції. Чисельність та особливості розселення закордонних українців. Громадські та літературні організації зарубіжних українців. Освітні та політичні організації української діаспори. Літературні організації та групи української еміграції: «Танк», «Ми». Ідейно-естетичні засади Мистецького Українського Руху. Об'єднання українських письменників в еміграції. «Слово» та його роль в організації літературного життя українського зарубіжжя». Хронологія літератури українського зарубіжжя (різні точки зору: Яра Славутича, Г.Костюка, Г.Грабовича, Ю.Шереха (Шевельова)). Своєрідність проблематики та поетики діаспорної поезії, прози, драматургії. Поезія української діаспори. Празька поетична школа. Нью-Йоркська поетична група. Художнє новаторство діаспорного письменства порівняно з «материковою» українською літературою відповідного періоду. Доля українських письменників, які проживали за кордоном. Здобутки, втрати, перспективи.

Біографічні відомості про Уласа Самчука. Мистецьке кредо письменника. Політична, громадська діяльність письменника. Загальна характеристика творчості. Перші оповідання («Віднайдений рай», «По-справедливому», «Образ», «Собака у вікні...») – це перші творчі стежки і пошуки шляху, це творча лабораторія, гартування пера й думки молодого автора, позначені глибокою залюбленістю у природу, нахилом до стриманого, але сковуючого сюжет ліризму, конфліктними психологічними ситуаціями та ідейними монологами.

Роман «Волинь» – широке епічне полотно, перший духовний твір письменника.

Проза Уласа Самчука – це «системно організована цілісність» (Ю.Мариненко). Виражений стрижень прози Уласа Самчука, в основі якого лежить національна ідея автора. Автобіографічні елементи в романі «Волинь», синтез ознак соціально-психологічного роману та роману-виховання, проблематика, композиція, сюжет, система образів, поетика. «Волинь» – роман-трилогія.

Аналіз романів «Марія», «Кулак», «Гори говорять», «Юність Василя Шеремети».

«Марія» – «найсенсаційніший з усіх творів прозаїка» (С.Пінчук), роман-хроніка про голодомор 1932-1933 рр. Структура твору, складові елементи сюжету.

Трилогія «Ост» («Морозів хутір», «Темнота», «Втеча від себе») – складна, багатопланова психологічна і соціальна студія в художніх образах. Перше звернення автора до художнього осмислення української інтелігенції.

«Чого не гоїть огонь» – роман про розп'яття України. «На твердій землі» – роман про утвердження українців на канадській землі.

Улас Самчук – публіцист: книги нарисів, спогадів: «П'ять по дванадцятій», «На білому коні», «На коні вороному». Поетика Уласа Самчука.

Життя і творчість. І. Багряного (Лозов'яга) у 20-30- ті роки ХХ ст. на Україні. Період еміграції. Короткі біографічні дані. «... творча біографія – це постійна сутичка з тоталітарною системою».

Роман «Сад Гетсиманський» – один із перших творів, що започаткували т.зв. «табірну прозу». Елементи автобіографізму в творі. Правда життєва і правда художня.

«Людина – це найвеличніша з усіх істот. Людина – найнещасніша з усіх істот. Людина – найпідліша з усіх істот. Як важко з цих трьох рубрик вибрати першу для доведення прикладом» – головна думка твору. Проблематика, композиція, образи, поетика. Біблійні мотиви. Символи. Alegорії. Образ Андрія Чумака. Роман і фільм – грані дотику.

Роман «Тигролови». Пригодницькі елементи в творі. Символічне значення назви. Головний герой – Григорій Многогрішний. Образ України в романі.

Друга половина 40-х – 50-і роки ХХ століття – пік творчої активності І.Багряного: драматичні твори «Генерал», «Розгром», роман «Людина біжить над прірвою», повість «Огненне коло». Поєднання ліризму й непідробної епічності, романтичного й реалістичного начал. Образ Максима Колота.

Публіцистика І.Багряного. Поетика.

Тема 2. Еміграційна творчість В. Барки та Я. Славутича

Василь Барка (Очерет). Біографічні відомості. Життя на Україні і в еміграції. Поетичні твори, написані на Україні (збірки «Шляхи», «Цехи»). Самобутність таланту. В.Барка – поет, прозаїк, літературознавець. Біблійні мотиви у творчості митця. Філософічність поглядів і втілення їх у творах.

Нью-йоркський період творчості.

Романи «Жовтий князь», «Рай» – про голодомор 1932-1933 років. Історична основа творів. Символіка в романах, містичний підтекст, акцентуація уваги на антитезі: Добро і Зло, Бог і Диявол. Аналіз образів. Жанрово-стильові особливості. Реалістичне й умовно-символічне в творах. Модель підрадянського українського суспільства з відповідною ієрархією справжніх та уявних цінностей. Символіка кольору.

«Жовтий князь» – «відкрита книга». Ознаки модернізму в творі. Поетика В.Барки. В.Барка – літературознавець. Т.Шевченко в осмисленні В.Барки.

Життєві орієнтири та засади творчості Яра Славутича (Григорій Жученко). Біографія. Зв'язок із Запорізьким краєм. 1936 – 1940 рр. – роки навчання у Запорізькому педагогічному інституті.

Основні мотиви лірики. Загальна характеристика творчості (поетичні збірки «Співає колос», «Гомін віків», «Правдоносці», «Спрага», видані на європейському континенті).

1949 рік. Другий етап творчості – після еміграції до Америки. Збірки «Оаза», «Маєстат», «Завойовники прерій», «Мудрощі мандрів», «Живі смолоскипи», «Шаблі тополь».

Ліро-епос Яра Славутича _ поеми «Одрод і Доброслава», «Скарга», «Донька без імені», «Соловецький в'язень», «Моя доба»). Прозові твори письменника («Місцями запорозькими», «Козак та Амазонка», «У вирі багатокультурності»). Яр Славутич – літературознавець («Розстріляна муза», «Меч і перо» тощо), літературний критик. Поетика Яра Славутича.

Тема 3. Євген Маланюк. Життя і творчість.

Загальна характеристика творчості. Основні поетичні збірки («Озимина» – разом із Михайлом Селегієм і Михайлом Осикою, «Стилет і стилос», «Гербарій», «Земля й залізо», «Земна Мадонна», «Перстень Полікрата», «Влада», «Остання весна», «Сerpень», «Перстень і посох»). Основні мотиви лірики. Співпраця Є.Маланюка з Д.Донцовим у «Літературно-науковому Віснику». Є.Маланюк і політика. «Вісниківська квадрига». Є.Маланюк – «трагічний оптиміст» (Д.Донцов).

Є.Маланюк і група «Танк». Ліро-епос Є.Маланюка (поеми «Побачення», «П'ята симфонія» тощо). Головні тематичні лінії: втрачена батьківщина та розбите особисте життя. Є.Маланюк – вояк, Є.Маланюк – поет, Є.Маланюк – людина. Додаток до всіх означень: емігрант. Поняття «поет» Є.Маланюк ототожнював із проблемами національного характеру.

Елементи античної міфології, староруської поганської віри, християнської релігії в поезії Є.Маланюка. Є.Маланюк як літературний критик. «Книга спостережень» як власний погляд Є.Маланюка на розвиток української історії та культури.

Змістовий модуль 2. Неокласичні тенденції в українській літературі письменників-емігрантів.

Тема 4. Михайло Орест (Зеров), Юрій Клен: життєвий і творчий шлях.

Михайло Орест (Зеров). Основні біографічні відомості про письменника. М.Орест як брат Миколи Зерова. М.Орест і неокласики. Популяризація творчості українських неокласиків за кордоном. Загальна характеристика творчості. Основні поетичні збірки. Мотиви лірики. Релігійно-містичні елементи в творах Михайла Ореста. «Душі дерев близька душа моя» (філософія дерев у ліриці М.Ореста). Архетипи в поезії М.Ореста. Літературознавчі розвідки.

Юрій Клен (Освальд Бургардт). Біографічні відомості. Загальна характеристика творчості. Юрій Клен як представник поезії другої «хвилі»: Празька поетична школа. Умовність терміна «Празька школа» (літературне угруповання не було оформлене організаційно, не мало статуту, естетичної програми). Ідея державності України як об'єднуючий фактор поетів-«пражан». Основні мотиви лірики Юрія Клена. Поетика. Аналіз поем «Попіл імперії», «Прокляті роки». Юрій Клен як неокласик. Своєрідність творчого обличчя, широкий спектр художніх пошуків. Неоромантизм – панівний стиль – як вияв самозбереження українського національного організму.

Тема 5. Тодось Осьмачка, Олег Ольжич: життєвий і творчий шлях.

Тодось Осьмачка – життя Дантовими колами. Поет, прозаїк. Поєднання в творчості Тодося Осьмачки трьох систем світосприймання і відповідних їм трьох стилів: «психічний

хаос, розчакненість змісту і форми», «втрата душевної рівноваги», гармонія, втеча у «світле царство мрії», раціональне конструювання світу, вольовий порив розуму (За Ю.Шевельовим). Стилвова система Тодось Осьмачки як така, що «культивує хаос». Мотиви лірики. Поетика. Тодось Осьмачка – прозаїк (це передусім проза поета). Повісті «Старший боярин», «План до двору», «Ротонда душогубців». Міфологічний код прози Тодось Осьмачки. Осмислення проблеми голоду на Україні. Своєрідність стилю. Система образів, засоби їх характеротворення. Ритм прози Т.Осьмачки – ритм самотнього «тужу», якогось незупинного ридання, це «туж»-плач на просторах космічної чорноти. Поетика Тодось Осьмачки.

Олег Ольжич (Кандиба). Героїчний життєвий подвиг. Загальна характеристика творчості. Основні мотиви лірики. Характер ліричного героя. Історіософізм лірики. Поетика О.Ольжича. Основні збірки поета: «Рінь», «Вежа», «Підзамча».

О.Ольжич – один із найвизначніших поетів-філософів свого часу (за Яром Славутичем). Проза О.Ольжича. Феномен Ольжича як людини, поета і вченого. Інтелектуальний тип у творчості О.Ольжича. Унікальний мистецький дар відчувати і відтворювати у рисах, діях і мові героя провідні риси українського характеру. Герой Ольжича – суто національний, яскравий представник свого народу. Символи в творах О.Ольжича.

О.Ольжич – публіцист.

4. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин					
	Усьо-го	у тому числі				
		л	п	лаб	інд	сп
1	2	3	4	5	6	7
Кредит 1 Творчість українських письменників на еміграції.						
Тема 1. Вступ. Українська література письменників-емігрантів: здобутки, втрати, перспективи. Творчість Уласа Самчука, Багряного.	22	2	4			16
Тема 2. Еміграційна творчість В. Барки та Я. Славутича	21	2	4			15
Тема 3. Євген Маланюк. Життя і творчість.	17	2				15
разом	60	6	8			46

Кредит 2. Неокласичні тенденції в українській літературі письменників-емігрантів.

Тема 4. Михайло Орест (Зеров), Юрій Клен: життєвий і творчий шлях.	16	2	4			10
Тема 5. Тодось Осьмачка, Олег Ольжич: життєвий і творчий шлях.	14	2	2			10
	30	4	6			20
разом	90	10	14			66

5. Теми практичних занять

№	Тема	К-сть год.
	Кредит 1. Творчість українських письменників на еміграції.	
1.	Роман Уласа Самчука «Марія» - трагічний життєпис українського селянства.	2

2.	Роман І.Багряного «Сад Гетсиманський» як перший твір «тюремнотабірної прози у світовій літературі.	2
3.	Мотиви лірики Яра Славутича.	
4.	Художнє осмислення голодомору в романі Василя Барки «Жовтий князь».	
Кредит 2. Неокласичні тенденції в українській літературі письменників-емігрантів.		

5.	Поетична творчість Юрія Клена: рух від неокласицизму до неоромантизму.	2
6.	Український образ світу в повісті «Старший боярин» Т. Осьмачки	2
7.	Гендерний аспект поезії Олени Теліги, Н.Лівицької-Холодної, О.Лятуринської, Д.Гуменної.	2
Разом		14

6. Самостійна робота

№	Тема	К-сть год.
Кредит 1. Творчість українських письменників на еміграції.		
1.	Опрацювати тему «Драматургія Івана Багряного» за планом: - сатирична комедія “Генерал”, її жанрові особливості. - характер конфлікту твору, майстерність у використанні засобів сміху. - патріотичний пафос комедії, незглибима віра Івана Багряного українців та Україну.	30
	Вивчити напам’ять вірші Є.Маланюка “Стилет чи стилос?...”, “Шевченко”. Вивчити напам’ять вірші Олега Ольжича “Рінь” (“Де шлях у жовті врізується стіни”), “Підзамчя”. Вивчити напам’ять вірш Олени Теліги (на вибір).	16
	Написати реферат на тему «Образ України в поезії Т. Осьмачки та Н. Лівицької-Холодної»	20
Разом		66

8. Індивідуальні завдання:

9.Форми роботи та критерії оцінювання

Рейтинговий контроль знань студентів здійснюється за 100-бальною шкалою:

Шкала оцінювання: національна та ECTS

ОЦІНКА ECTS	СУМА БАЛІВ	ОЦІНКА ЗА НАЦІОНАЛЬНОЮ ШКАЛОЮ	
		екзамен	залік
A	90-100	5 (відмінно)	5/відм./зараховано
B	80-89	4 (добре)	4/добре/ зараховано

C	65-79		
D	55-64	3 (задовільно)	3/задов./ зараховано
E	50-54		
FХ	35-49	2 (незадовільно)	Не зараховано

Розподіл балів, які отримують студенти

Поточне тестування та самостійна робота							залік	разом
Кр 1	Кр 2	Кр 3				К/Р		
							180	300
10	15	15				80		

Критерії оцінювання відповідей на практичних заняттях:

- 1.** Відмінно. Відповідь повна, вичерпна, насичена термінологією з курсу; визначається точністю, послідовністю і логічністю; відповідає мовним нормам. У ході відповіді студент розкриває питання, передбачені для самостійного опрацювання, наводить приклади на підтвердження теоретичного матеріалу.
- 2.** Добре. Відповідь повна, вичерпна, насичена термінологією з курсу; визначається точністю, послідовністю і логічністю; однак трапляються незначні мовленнєві огріхи. У ході відповіді студент розкриває питання, передбачені для самостійного опрацювання, проте не завжди наводить приклади на підтвердження теоретичного матеріалу.
- 3.** Задовільно. Відповідь змістовна, однак неповна, репліки недостатньо вдалі, оскільки не враховують належним чином використання термінологічної лексики; порушується послідовність і логічність викладу думок; надається перевага невербальній комунікації; трапляються суттєві мовленнєві огріхи.
- 4.** Незадовільно. Студент бере участь в обговоренні теоретичних питань практичного заняття, проте, відповіді є недостатніми за обсягом (до 5-6 реплік), елементарними за змістом, зі значною кількістю помилок різного роду.

При оцінюванні контрольної роботи враховується обсяг і правильність виконаних завдань:

- а) оцінка «відмінно» ставиться за правильного виконання всіх завдань;
- б) оцінка «добре» ставиться за виконання 75% усіх завдань;
- в) оцінка «задовільно» ставиться, якщо правильно виконано більше 50% запропонованих завдань;
- г) оцінка «незадовільно» ставиться, якщо завдань виконано менше від 50%.

10. Засоби оцінювання

Засобами оцінювання та методами демонстрування результатів навчання є: завдання до практичних занять, завдання до самостійної та індивідуальної роботи (зокрема реферати), презентації результатів досліджень, тестові завдання, контрольні роботи.

11. Методи навчання

Фундаментальний, комбінований, пояснювально-ілюстративний, проблемного викладу навчального матеріалу, репродуктивний, інтертекстуальний, компаративний, культурно-історичний, описовий, герменевтичний методи навчання.

12.Методичне забезпечення

Навчально-методичний комплекс навчальної дисципліни «Українська література діаспори»

13. Рекомендована література

Базова

1. Васьків М. Український еміграційний роман 1930-50-х рр. – Кам'янець-Подільський, 2011. – 280 с.
2. Клочек Г. Романи Івана Багряного „Тигролови”, „Сад Гетсиманський”. Навч. посібник. – Кіровоград: Степова Еллада. – 1998. – С. 3-41.
3. Чабаненко В. Філософські й художньо-естетичні засади поетичної творчості Яра Славутича // Вісник Запорізького осередку вивчення української діаспори. – Вип. 7. – Запоріжжя. – 2009. – С. 182-186.
4. Слабошпицький М. Поет із пекла (Тодось Осьмачка). – К.: Ярославів вал, 2003. – 367 с.
5. Куценко Л. Dominus Маланюк: тло і постать. – 2-ге видання, доп. – К.: Просвіта, 2002. – 368 с.
6. Хом'як Т. Улас Самчук. Текст лекції. – Запоріжжя. – ЗДУ. – 2004.- 39 с.
7. Скорина Л. Література та літературознавство українського зарубіжжя. – Черкаси: Брама, 2002. – 268 с.

Додаткова:

1. Агеева В. Чого ми прагнемо чи „якими нас прагнете”: драматизм жіночого самовияву в творчості О.Теліги // Агеева В. Жіночий простір: Феміністичний дискурс українського модернізму. – К., 2003. – С. 245-254.
2. Антрошенко Г. Семантика художнього слова в поезії Олега Ольжича // Вісник ЗНУ: Філологічні науки. – 2007. – № 1. – С. 8-12.
3. Астаф'єв О. До вивчення поезії Ю.Клена // Урок української. – 2004. - № 7. – С. 45-46.
4. Гірняк М. Слово і мовчання: самоусвідомлення через Іншого (в інтелектуальній прозі В.Домонтовича) // Слово і час. – 2004. - № 11. – С. 28-37.
5. Грегуль Г. Панько Куліш: образ коханця, або фаустівські романи Куліша /за твором В.Петрова „Романи Куліша”// Слово і час. – 2004. - № 6. – С. 25-34.
6. Грегуль Г. Повість Віктора Петрова „Аліна і Костомаров”: чи так треба писати біографії великих людей? // Слово і час. – 2004. - № 11. – С. 23-28.
7. Гром'як Р. Що доведено життям: Актуальні проблеми літератури та літературної критики. – К., 1988.
8. Єфремов С. Історія українського письменства. – К., 1995.
9. Єфремов С. Літературно-критичні статті. – К., 1993.
10. Жулинський М. Із забуття в безсмертя: Сторінки призабутої спадщини. - К., 1990.
11. З порога смерті: Письменники України – жертви сталінських репресій. – К., 1991.
12. Зеров Микола. Твори: У 2 т. – К., 1990.
13. Ільєнко І. У жорнах репресій: Оповіді про українських письменників. – К., 1995.
14. Ільницький М. Від «Молодої Музи» до «Празької школи» . – Львів, 1995.
15. Ільницький М. Українська повоєнна еміграційна поезія. – Львів, 1995.
16. Історія української літератури ХХ ст.: У 2 кн. За редакцією В.Г.Дончика. – К., 1998.
17. Історія української літератури: В 2 т. – Т. 2. – К., 1988.
18. Ковалів Ю. Романтична стильова течія в українській поезії 20--30-х років. – К., 1988.
19. Кононенко П. Українська література: Проблеми розвитку. – К., 1997.

20. Костюк Г. Зустрічі і прощання: У 2 кн. – Едмонтон, 1987 – 2000.
21. Мариненко Ю. «Воєнна» проза Івана Багряного («Людина біжить над прірвою», «Огненне коло») // Дивослово. – 2001. – № 12. – С. 9-12.
22. Мовчан Р. „Жовтий князь” Василя Барки // Дивослово. – 2002. - № 3. – С. 44-50; № 4. – С. 21-26.
23. Рудницький Л. Література з місією. Спроба огляду української еміграційної прози // Слово і час. – 1992. – № 2. – С. 41-46.
24. Сірик Л. Моральні аспекти української еміграційної поезії // Слово і час. – 2004. – № 2. – С. 20-25.
25. Хом'як Т. “...Там, де треба, я тверда й сувора” (публіцистика Олени Теліги як вияв її світобачення) // Вісник Луганського національного університету імені Тараса Шевченка. – Луганськ. – 2009. - № 19. –С. 247-258.
26. Хом'як Т. Людина й історія в романі І.Багряного “Тигролови” // Література й історія. – Запоріжжя: ЗДУ. – 1996. – С. 96-107.
27. Хом'як Т., Короткевич Ф. Символіка імен у романі І.Багряного “Сад Гетсиманський (на прикладі родини Чумаків) // Вісник Запорізького осередку вивчення української діаспори. – Запоріжжя. – Вип. 4. – 2006. – С. 112-129.
28. Хом'як Т., Процик І. “Душі дерев близька душа моя...”: архетипи дерев у філософській ліриці І.Драча і М.Ореста // Вісник ЗНУ. – 2008. - № 1.- С. 207-213.
29. Хом'як Т., Процик І. Духовний світ ліричного героя і поета М.Ореста // Література. Фольклор. Проблеми поетики. Зб. наук. праць. Вип. 27. – Ч. 1. – К., Твім інтер. – 2007. – С. 293-300.
30. Хом'як Т., Процик І. Фольклорні впливи в романі “Старший боярин” Т.Осьмачки // Українство у світі: Україна є там, де живуть українці. – Чернігів. – 2008. – С. 125-137.
31. Хом'як Т.«Усе вперед, вперед без повороту!» (публіцистика О.Ольжича) // Вісник ЗОВУД. – Випуск 10. – Запоріжжя. – 2012. – С. 5 - 19.
32. Хом'як Т. «Шукати вищої правди» (публіцистика О.Ольжича) // Науковий вісник Миколаївського державного університету імені В.О.Сухомлинського. Філологічні науки. Випуск 9. – Т. 4. – 2012. – С. 184-190.
33. Хом'як Т. «Його голос – це голос народу» (рецепція особистості і творчості Т.Шевченка в літературознавчих працях В.Петрова) // Науковий вісник Миколаївського державного університету імені В.О.Сухомлинського. Філологічні науки. – Випуск 4.11 (90). – 2013. – С. 296-302.

14. Електронні ресурси

- 1.Вовк А. Проблеми термінологічної праці на чужині: доповідь прочитана 5 червня 1976 року на зборах Філадельфійського Відділу Товариства Українських Інженерів Америки / А. Вовк/[Електронний ресурс]. – Режим доступу: [http:// erminology.lp.edu.ua](http://erminology.lp.edu.ua).
2. Ганіткевич М. Про Анатоля Вовка [Електронний ресурс] / Марія Ганіткевич. – Режим доступу: <http://tc.terminology.lp.edu.ua/ТК>.
- 3.https://eprints.oa.edu.ua/5071/1/Tezy_Conferencia_Diaspora.pdf4
- 4.<https://we.org.ua/kultura/literatura-ukrayinskoyi-diaspory/>
- 5.<http://archive.chytomo.com/interview/diasporiana-ukraiinski-knizhki-j-periodika-v-emigracii>
- 6.Наукова бібліотека /<http://resource.history.org.ua/cgi>.
- 7.<http://irbis-nbuv.gov.ua/cgi>.

Інформаційні ресурси

1. Васьків М. Український еміграційний роман 1930-50-х рр. – Кам'янець-Подільський, 2011. – 280 с.
2. Клочек Г. Романи Івана Багряного „Тигролови”, „Сад Гетсиманський”. Навч. посібник. – Кіровоград: Степова Еллада. – 1998. – С. 3-41.
3. Слабошпицький М. Поет із пекла (Тодось Осьмачка). – К.: Ярославів вал, 2003. – 367 с.
4. Куценко Л. Dominus Маланюк: тло і постать. – 2-ге видання, доп. – К.: Просвіта, 2002. – 368 с.
5. Єфремов С. Історія українського письменства. – К., 1995.
6. Єфремов С. Літературно-критичні статті. – К., 1993.
7. Жулинський М. Із забуття в безсмертя: Сторінки призабутої спадщини. - К., 1990.
8. З порога смерті: Письменники України – жертви сталінських репресій. – К., 1991.
9. Ільницький М. Від «Молодої Музи» до «Празької школи» . – Львів, 1995.
10. Ільницький М. Українська повоєнна еміграційна поезія. – Львів, 1995.
11. Історія української літератури ХХ ст.: У 2 кн. За редакцією В.Г.Дончика. – К., 1998.
12. Історія української літератури: В 2 т. – Т. 2. – К., 1988.
13. Ковалів Ю. Романтична стильова течія в українській поезії 20--30-х років. – К., 1988.
14. Зеров Микола. Твори: У 2 т. – К., 1990.
15. Мовчан Р. „Жовтий князь” Василя Барки // Дивослово. – 2002. - № 3. – С. 44-50; № 4. – С. 21-26.
16. Рудницький Л. Література з місією. Спроба огляду української еміграційної прози // Слово і час. – 1992. – № 2. – С. 41-46.
17. Сірик Л. Моральні аспекти української еміграційної поезії // Слово і час. – 2004. – № 2. – С. 20-25.